

DE TEGEL JURYRAPPORT

JAARPRIJZEN VOOR DE JOURNALISTIEK

INHOUD

3 VOORWOORD VOORZITTER

4 WETHOUDER

4 JURY EN COLOFON

5 JURYVOORZITTER

6 ACHTERGROND

10 NIEUWS

14 VERSLAGGEVING

18 INTERVIEW

22 ONDERZOEK

26 TALENT

30 TOEKOMST

33 SPONSORS

WINNAAR ACHTERGROND, OEKE HOOGENDIJK

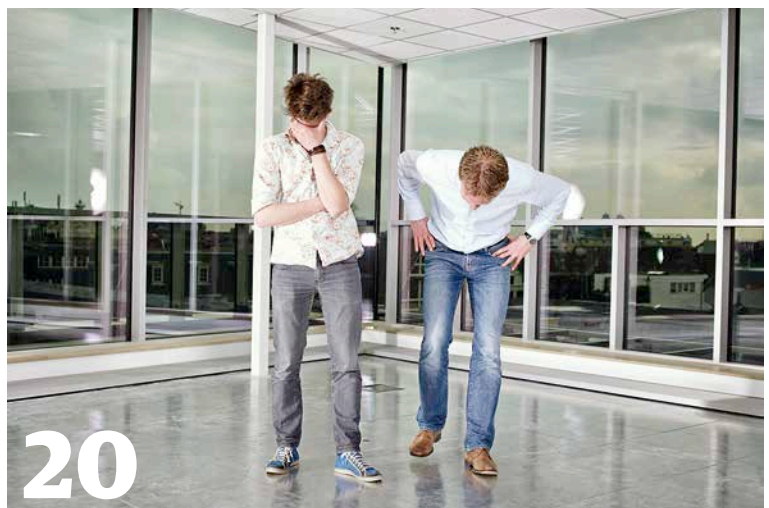
WINNAAR NIEUWS, JEROEN TROMMELEN

WINNAAR ONDERZOEK, HISKE VERSPRILLE

WINNAARS VERSLAGGEVING, JAN EIKELBOOM,
JORIS HENTENAAR EN RUTH VANDEWALLE

WINNAARS INTERVIEW, TOM KRELING EN HUGO LOGTENBERG

DE 8E TEGELUITREIKING

Voor het achtste achtereenvolgende jaar is De Tegel uitgereikt, ook nu weer in de voortreffelijke ambiance van de 210 jaar jonge Koninklijke Schouwburg in Den Haag. De gemeente Den Haag steunt al jarenlang financieel de avond van de uitreiking. Een speciaal woord van dank daarom voor burgemeester Jozias van Aartsen en wethouder Rabin Baldewsingh.

Met het beoordelen van 312 (!) inzendingen heeft de jury veel tijd en energie gestopt in de bepaling van de nominaties en de winnaars. We zijn de juryleden dankbaar voor hun inzet en deskundige blik. Een groot deel van het prestige van de prijs is afhankelijk van de jury. Ik begrijp dat het opnieuw een feest was om het beste van de Nederlandse journalistiek voorbij te zien komen.

Als radioman betreur ik het dat er dit jaar geen radio-productie genomineerd is. Daarnaast is het grote aantal talenten opvallend en vooral de kwaliteit van hun werk. Het journalistieke veld heeft de verantwoordelijkheid bij de verdere ontwikkeling van dit talent, wil ons vak het ritme van de tijd blijven volgen en toekomstbestendig zijn.

De Toekomst Prijs wint meer en meer aan kracht en uitstraling. De samenwerking met het Stimuleringsfonds voor de Pers en onze sponsors maakt een organisatie mogelijk die geleid heeft tot een spannend en inhoudelijk programma, waarbij uiteindelijk drie teams genomineerd zijn voor De Toekomst Prijs. De journalistieke ondernemersgeest spat van de initiatieven af. Het is onze inzet de professionele ontwikkeling van jonge mensen die met hart en ziel werken aan kwaliteitsjournalistiek mogelijk te maken.

Mijn dank gaat ook uit naar de initiatiefnemers, die zeven jaar geleden het plan opvatten voor De Tegel. De publiek-private samenwerking die samen met de sponsors is neergezet verdient complimenten: voor het mogelijk maken van een journalistiek feest, maar vooral voor het onderschrijven van het belang van de journalistieke kwaliteit. Een speciaal woord van dank voor het team van de NOS dat er met alle productiepartners wederom in is geslaagd de avond de glans te geven die het verdient.

Tot slot danken wij de familie Sijthoff voor hun steun aan de Talent prijs.

Maar bovenal een woord van dank voor alle collega's die journalistiek werk instuurden. Ondanks het zware weer waarin de journalistiek verkeert, bewijzen de ingezonden producties investeringen van tijd, energie, aandacht en liefde in de journalistiek. Wij verheugen ons op De Tegel 2014, en wensen onze vakgenoten veel succes met het maken van journalistieke pareltjes. Veel leesplezier.

Joop J. Daalmeijer,
Voorzitter Stichting Jaarprijzen voor de Journalistiek

FELICITATIES DEN HAAG

Wederom vond de uitreiking van de belangrijkste journalistieke prijs De Tegel plaats in onze mooie stad. De gemeente Den Haag ondersteunt deze onderscheiding en als wethouder Media ben ik verheugd dat dit feestelijke evenement voor de vijfde keer hier wordt gehouden.

En dan ook nog in deze prachtige Koninklijke Schouwburg die dit jaar haar 210-de verjaardag viert. Het was mij óók een eer dit jaar de Publieksprijs te mogen uitreiken, via Facebook en Twitter mochten bezoekers van de Tegel-site hun stem uitbrengen op de beste journalistieke productie. Namens het gemeentebestuur van Den Haag feliciteer ik alle genomineerden en winnaars van harte met deze mooie onderscheiding. Ik wens u véél succes met het schrijven en maken van nog meer mooie verhalen.

Rabin S. Baldewsingh
Wethouder Media Den Haag

SAMENSTELLING JURY

Voorzitter eindjury

Yves Desmet (hoofddirecteur De Morgen)

Vakjury Verslaggeving

Kees Boonman, voorzitter vakjury (politiek commentator

EenVandaag, docent Universiteit Leiden Journalistiek)

Johan van Uffelen (hoofddirecteur BN DeStem,

multimediaspecialist)

Marcia Nieuwenhuis (winnaar Sijthoff Tegel Talent Prijs 2010 en

journalist AD)

Henk Blanken (onderzoeksjournalist Dagblad van het Noorden)

Vakjury Nieuws

Allard Berends, voorzitter vakjury (directeur/hoofddirecteur

Omroep Flevoland)

Arjan Dasselaar (journalist, auteur en lector)

Margalith Kleijwegt (journalist, auteur, researcher)

Frederique de Jong (journalist en presentator op radio en tv)

Vakjury Achtergrond

Suzanne Bosman, voorzitter vakjury (radio EenVandaag)

Sheila Sitalsing (journalist en nieuwscolumnist de Volkskrant)

Robert Chesal (journalist, auteur, lector en winnaar H.J.A. Hofland

Tegel 2010 samen met Joep Dohmen)

Ernst Jan Pfauth (journalist, uitgever De Correspondent)

Betty Glas (RTL Nieuws)

Vakjury Onderzoek

Paul van Liempt, voorzitter vakjury (journalist FD Media Groep)

Jan Jaap Heij (journalist en medeoprichter De Nieuwe Pers)

Nicole Lefever (journalist NOS)

Jutta Chorus (journalist en auteur)

Vakjury Interview

Theo Dersjant, voorzitter vakjury (docent Fontys Hogeschool,

mediajournalist)

Lara Rense (presentator NOS)

Arjan Visser (journalist, auteur, interviewer)

Jesse Frederik (journalist Follow The Money)

COLOFON

Organisator Martijn Kirsten

Ontwerp Anneke de Bruin

Eindredactie Marjolein Slats

Fotografie Hollandse Hoogte, Roger Cremers, An Sofie Kesteleyn, Friso Keuris, Bart Koetsier, Peter de Krom, Jens Mollenvanger, Frank Ruiters, Rogier Veldman

Omslagfoto Mark van der Zouw

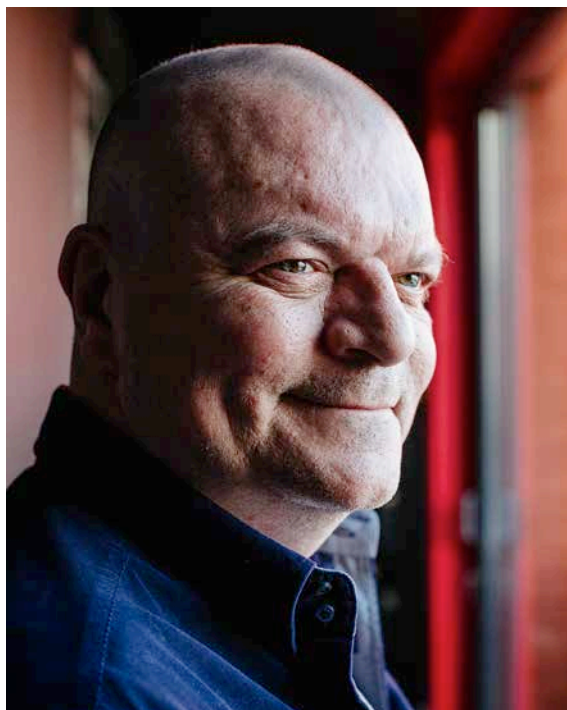
Coördinatie fotografie Philip Jintes

Uitgever Dolf Rogmans Villamedia Uitgeverij BV

Postbus 75997 1070 AZ Amsterdam

Druk Senefelder Misset

UNE BELLE BROCHETTE

Een geruststelling is het wel: ondanks alle geweeklaag en gejammer over het definitieve einde van de dodebomenindustrie zijn het nog steeds de klassieke media, in print en audiovisueel, waar prachtige journalistiek bedreven wordt. Stukken om duimen en vingers bij af te likken. Vruchten van vakmanschap, waar tijd, moeite en veel liefde in gestopt is. Het was een waar genoeg die rijke oogst te mogen evalueren.

Gelukkig bleef mijn doemscenario, waar de stem van de voorzitter bepalend zou geweest zijn, in alle categorieën uit: telkens was een ruime meerderheid van de eindjury het eens over de Tegelwinnaar. In sommige gevallen na een discussie van enkele minuten, omdat iemand er echt bovenuit stak. In andere gevallen, waar twee inzendingen elkaar zo nauw benaderden dat het eigenlijk zonde was om maar één winnaar te kiezen, duurde het meer dan een uur voor we eruit waren. Hoe dan ook was het een rijke oogst, bijeengesprokkeld en ingestuurd door verslaggevers, interviewers, onderzoeksjournalisten, reportagemakers en nieuwsgagers.

Stuk voor stuk zijn het levende bewijzen dat we in deze stiel wel eens te ver willen gaan in een soort masochistisch flagellantisme, te makkelijk buigen voor te snel bedachte kritiek en het doemdenken van zij die denken te weten hoe de toekomst eruit zal zien. Voor dit soort meerwaardejournalistiek zullen steeds klanten te vinden zijn, die daarvoor ook nog eens ons loon willen betalen.

Opnieuw laat de Tegel zien waarom journalistiek toch die prachtige professe blijft, het voorrecht om vanop de eretribune de samenleving en de geschiedenis te mogen observeren en beschrijven.

Zes Tegels blijven over van meer dan 350 inzendingen. Ze vormen, zoals we dat in Vlaanderen zeggen, 'une belle brochette'.

Namens alle leden van de eind- en deeljury's: een welgemeend woord van dank aan alle inzenders en een even welgemeend proficiat aan de winnaars.

Yves Desmet
Voorzitter van de jury

TOM-JAN MEEUS

HAAGSE INVLOEDEN, NRC HANDELSBLAD

Altijd verrassend, altijd scherpzinnig

De wekelijkse kroniek van Tom-Jan Meeus is de interessantste toevoeging aan de traditionele Haagse politieke verslaggeving van de laatste jaren. Met een even simpele als briljante vraag 'op wie moet je letten om Den Haag te begrijpen?' legt Meeus op onnavolgbare wijze de mechanismen achter de macht bloot. Als *tout* Den Haag zich staat te verdringen voor een dichte deur waarachter 'iets' gebeurt, neemt hij de tram de andere kant op om met behulp van een voor het grote publiek onbekende persoon het échte verhaal van de week op te schrijven.

Innovatief in vorm, ambachtelijk in uitvoering. Meeus zoekt, combineert, luistert en noteert. Altijd verrassend,

altijd scherpzinnig. Een must-read voor iedereen die geïnteresseerd is in hoe we geregeerd worden, en waarom en door wie.

MARIA MOK EN MERAL USLU

DE VERDEDIGING VAN ROBERT M., NCRV DOKUMENT

Excelleren in onzichtbaarheid

Iemand moet het doen. Advocaten Wim Anker en Tjalling van der Goot nemen de verdediging op zich van Robert M.. De advocaten laten zich door de documentairemakers dicht op de huid zitten. Dat is confronterend: de zaak, met alle gruwelijke details, gaat ook deze ervaren en op het oog coole strafpleiters niet in de kouwe kleren zitten. Onthullend: de druk vanuit maatschappij en politiek op het proces is enorm. Zelfs de minister en de staatssecretaris mengen zich erin. Ongemakkelijk: de advocaten converseren op informele en soms bijna joviale wijze met de verdachte. En het is confronterend: Van der Goot en Anker worden voortdurend bedreigd via telefoon, post en mail. Af en

toe is er even lucht: Ronduit geestig is het duet van de gebroeders Anker waarin zij vooruitlopen op wat de eventuele strafeis zou kunnen zijn én de ingehouden verbazing wanneer die uiteindelijk lager blijkt. Het is een schurend verhaal over de uiterste consequentie van ons rechtssysteem. Alle personages lijken volledig vrijuit te spreken en hardop te denken. Je denkt er bijna per ongeluk bij te zijn. Of stiekem. Het maakt dat je nog meer je adem inhoudt. Mok en Uslu excelleren in onzichtbaarheid. Hun schijnbare afwezigheid, zowel in beeld als in script, is meesterlijk.

OEKE HOOGENDIJK E.V.A.**HET NIEUWE RIJKSMUSEUM, HET UUR VAN DE WOLF**

De suspense van een speelfilm

Zoals Rome niet in één dag werd gebouwd, werd ook ons Rijksmuseum niet in een paar jaar verbouwd, en is er meer dan één documentaire voor nodig om dat in film te vervatten. 'Het Nieuwe Rijksmuseum' is met vier afleveringen een epos geworden waarmee recht wordt gedaan aan tien jaren van drama, politiek en intrige, maar ook van gedrevenheid, van dromen en grote passie. En van trage, want oh zo Hollandse, besluitvorming. Een scherp, eerlijk én trots verhaal. De pedant geïrriteerde verzuchting van museumdirecteur Wim Pijbes 'Ik ben meer met fietsers bezig dan met Rembrandt', zal inmiddels zijn opgenomen in de canon van de Nederlandse kunstgeschiedenis. Minstens zo iconisch is de blik in de ogen van het hoofd van het Aziatisch paviljoen, als hij wadend door het water diep gelukkig beschrijft hoe 'zijn' kunstwerken straks in deze ruimtes zullen schitteren.

Negen jaar lang volgde Hoogendijk de restauratie van onze culturele schatkamer. Dat levert dankzij actief scripten en slim snijden een documentaire op met de suspense van een speelfilm. Schitterend camerawerk, knappe montage, geestig beeldrijm. Alle protagonisten zijn buitengewoon openhartig. Spreken vrijuit en tonen hun emoties. Van diepe wanhoop over kleurconflicten en andere praktische tegenslag tot grote vreugde als uiteindelijk alles vrijwel letterlijk op zijn plaats valt. Eindeloos duurt het gemodder, geëmmen en geruzie. Maar dan heb je ook wat.

HUIB MODDERKOLK, FLOOR BOON EN STEVEN DERIX NSA DOSSIERS, NRC

Vakwerk van de bovenste plank

De NSA dossiers van Huib Modderkolk, Steven Dericx en Floor Boon behoren naar de mening van de jury nieuws zeker tot de belangrijkste nieuwsverhalen van 2013. Op overtuigende wijze laten zij het publiek kennismaken van het werk van de National Security Agency (NSA) en de Nederlandse diensten MIVD en AIVD.

Internationaal was al behoorlijk wat gepubliceerd door gebruik te maken van de geheime informatie van voormalig NSA medewerker Edward Snowden. Door het koppelen van informatie over internationale en nationale operaties van de veiligheidsdiensten, wordt een overtuigend verhaal neergezet over de grootsheid

van dit alles. Men maakt helder dat het niet alleen 'de grote jongens in het buitenland' zijn, maar dat ook de Nederlandse diensten een belangrijke rol spelen d.m.v. specifieke kennis op bepaalde terreinen. Er wordt een goed beeld geschetst over de verhouding tussen NSA enerzijds en AIVD/MIVD anderzijds.

NRC laat hier vakwerk van de bovenste plank zien.

1. **AART ZEEMAN EN MIROLUBA BENATOVA (NIET OP FOTO)**
GRATIS GELD UIT HOLLAND, KRO BRANDPUNT
2. **SIEBE SIETSMA, BULGARENFRAUDE, RTL NIEUWS**

Aanvullende producties

RTL Nieuws onthulde afgelopen april dat Oost-Europese bendes tientallen, misschien zelfs wel honderden, Bulgaren naar Nederland sturen om op oneigenlijke wijze aan zorg- en huurtoeslag te komen. Het procedé bleek eenvoudig. Eenmaal hier vroegen de Bulgaren met hun burgerservicenummer de toeslagen aan. De uitzending van RTL legde precies uit hoe geraffineerd de bendes te werk gingen.

Een paar uur later bracht KRO Brandpunt hetzelfde nieuws, alleen de manier waarop was anders. Zij kwamen met een reportage met de aansprekende titel 'Gratis geld uit Holland' vanuit het armoedige dorpje Ivanski, de bakermat van de geronselde Bulgaren. En ze putten uit een door de Bulgaarse televisie gemaakt item over de fraude. Een deel van de uitkeringen ging rechtstreeks terug naar de dorpelingen, ze bouwden

zelfs huizen van het geld. De beelden van de oranje ING pasjes in de handen van de armoedige dorpelingen in de sneeuw waren treffend.

Brandpunt liet staatssecretaris Weekers in diezelfde uitzending reageren op deze fraudezaak. Zelden vulden uitzendingen van twee verschillende zenders elkaar zo prachtig aan. RTL bracht de feiten, inzichtelijk en duidelijk, Brandpunt gaf met hun beelden uit Lvanski de fraude 'een gezicht'. In de dagen die volgden kwam RTL telkens terug op de toeslagenfraude, iedere keer met nieuwe feiten. Ze hadden de hand gelegd op rapporten waaruit bleek dat de politie al langer wist van de fraude, maar dat Weekers niet in beweging was gekomen. De maatschappelijke impact was enorm. Weekers overleefde een motie van wantrouwen, maar raakte wel beschadigd.

JEROEN TROMMELEN
HENK KROL, DE VOLKSKRANT

Zoeken als een nieuws- speurhond

Wat gebeurt er als blijkt dat de leider van een one-issue-partij zich niet hield aan de regels omtrent het onderwerp waar hij zich zo hard voor inzet? Dan is dat groot nieuws. Henk Krol van ouderenpartij 50Plus droeg als werkgever te weinig pensioen af. Op de dag dat dat nieuws in de Volkskrant stond, trad Krol direct af. De schrijver van het stuk, Jeroen Trommelen van de Volkskrant, kreeg een tip via Publeaks: het platform voor klokkenluiders dat afgelopen jaar is opgericht door meerdere media. In eerste instantie liep het spoor dood. Trommelen gaf niet op, maar als een echte nieuwsspeurhond bleef hij zoeken naar feiten totdat hij oud medewerkers van de Gay Krant vond die anoniem wilden praten. Zo werd pensioenpaus Krol op een goede journalistieke manier ontmaskerd.

MAUD EFFTING EN ANNEKE STOFFELEN

ZELFMOORD HUISARTS TROMP, DE VOLKSKRANT

Nieuws, inclusief achtergronden

Een huisarts die een wel erg grote dosis morfine gebruikt om een patiënt uit het lijden verlossen. Grote verantwoordiging over huisarts Tromp. Een co-assistent die uit de school klapt over de praktijk van de huisarts. Het optreden van justitie en de rol van het AMC, onder wiens toezicht de co-assistent valt. En de uiteindelijke zelfmoord van de huisarts die de kritiek op zijn handelen niet aankan.

Zie hier de ingrediënten voor een goed verhaal. Maar het moet wel goed en zorgvuldig worden opgeschreven. De indieners voor de Tegel noemen het een journalistiek mijnenveld. En dat is het, dat was het.

Maud Efting en Anneke Stoffelen hebben een serie nieuws makende, onthullende en indringende verhalen gemaakt over de huisarts uit Tuitjehoorn.

Met de te maken opmerking dat het verslag van de co-assistent, zoals in de Volkskrant gemeld, het 'verhaal' over de huisarts wel in een bepaalde richting stuurde. Maar het totaal was uiteindelijk evenwichtige en goede journalistiek. Een goed voorbeeld van nieuwsverslaggeving. Het nieuws brengen en de achtergronden niet vergeten.

MICHEL MAAS (NIET OP FOTO), MET CAMERAMAN ERIC FEIJTEN EN RADIOVERSLAGGEVER MATTIJS VAN DE WIEL TACLOBAN, DE VOLKSKRANT EN NOS NIEUWS

Feitelijke en persoonlijke verslaggeving

Michel Maas was snel ter plekke in Tacloban. Een plek op de Filipijnen, verwoest door een tyfoon. In de Volkskrant schrijft hij een scherp observerende reportage, in een journalistieke stijl die je zelden - meer - leest. Feitelijk zowel als persoonlijke verslaggeving. Met gepaste afstand, gericht op informatie maar persoonlijke betrokkenheid met als doel de gevolgen van een tyfoon begrijpelijk en indringend te verwoorden, te verbeelden. Maas beschrijft ingehouden dat ook bij hem tranen opkomen, bij het zien van zoveel leed. Hij schrijft de tranen weg te slikken want 'dit verhaal' moet nog af.

En in het NOS Journaal niets ontziende beelden van cameraman Eric Feijten, goed gemonteerd, met heldere teksten van Maas. En vermeldenswaardig is ook de radioreportage van Maas' NOS-collega Mattijs van de Wiel.

Het accent is gelegd op het werk van Maas, freelancer, het moet gezegd. Dat maakt het soms toch extra knap.

**JAN EIKELBOOM, RUTH VANDEWALLE (NIET OP FOTO)
EN JORIS HENTENAAR (NIET OP FOTO)**
DE OORLOG IN SYRIË, NIEUWSUUR

Het 'grote verhaal' klein gemaakt

Oorlog went nooit. Maar elke dag dezelfde beelden zien van verwoesting, dood en verderf kan op den duur immuun maken. Syrië is zo'n voorbeeld. Hoe kun je als journalist met een reportage over een zinloze burgeroorlog de kijker nog in de ziel treffen? Een kijker die gewend is geraakt het erge te zien.

Met een reportage over het dorp Qalaat al Madiq in Syrië is Jan Eikelboom van Nieuwsuur er met zijn team in geslaagd de alledaagse werkelijkheid van de burgeroorlog helder te schetsen. Een groot drama teruggebracht tot de alledaagsheid in een klein onder vuur liggend dorp. Het persoonlijke, het politieke, het kleine en het grote verzet, het hulpeloze; het zit er allemaal in.

Het 'grote verhaal' klein, begrijpelijk en tastbaar gemaakt. Televisiejournalistiek zoals je het wenst. Prachtige beelden, begrijpelijk verteld. Onomwonden de werkelijkheid in beeld, ver weg dichtbij brengend.

MARGALITH KLEIJWEGT EN MAX VAN WEEZEL **TOFIK DIBI, VRIJ NEDERLAND**

Meer dan alleen het micro-verhaal van Dibi

Verrassende introspectie aan de hand van Margalith Kleijwegt en Max van Weezel. Het heeft geleid tot een verbijsterend onthullend verhaal over de opkomst en ondergang van Tofik Dibi, een jonge veelbelovende politicus. Over de afbraak van een partij en de dubieuze rol van sommige media. Deze bijzondere reconstructie is dan ook meer dan alleen het micro-verhaal van Dibi en zijn politieke ondergang, het schetst een onthutsend beeld over de dagelijkse realiteit van politiek en journalistiek. Erg knap gedaan.

JEROEN VULLINGS

RUSLAND ONTROERT ME, VRIJ NEDERLAND

Prachtig proza, meeslepend en leesbaar

‘Laat me jouw Rusland zien’, vroeg interviewer Jeroen Vullings zijn subject Pieter Waterdrinker. En zo geschiedde. Op een avonturentocht door Tsaristische paleizen en restauratiewagons, leren we Waterdrinker en zijn Rusland kennen. Het is geen standaard vraaggesprek, maar een zorgvuldige aaneenrijging van illustratieve anekdotes afgewisseld met verwijzingen naar de omgeving. Toch raakt nooit de lijn in het interview verloren.

Voor het interviewgenre ongebruikelijk weet Vullings zijn verhaal te hullen in prachtig proza, waardoor het geheel meeslepend en leesbaar blijft. Vullings heeft oog voor pregnante details, die de situatie vatten: de mond

van een lelijke buurman die zorgvuldig met een servetje wordt gedept door een - verdacht - mooie vrouw; pingelende taxichauffeurs; personages die rechtstreeks uit een roman van Tolstoj lijken te komen. Maar ook voor Waterdrinkers achtergrond: de hypocriete leraar aardrijkskunde; zijn besluit om naar Rusland te vertrekken.

Aan het eind van het interview weten we wat Rusland zo mooi maakt, wat het zo ranzig maakt, en wat haar aantrekkingskracht is op Waterdrinker.

TOM KRELING EN HUGO LOGTENBERG**IK WILDE DE WERELD VERBETEREN, NRC HANDELSBLAD**

Een prachtig psychologisch portret

In dit zorgvuldig opgebouwde interview met de van corruptie, valsheid in geschrifte en het aannemen van smeergeld veroordeelde politicus Ton Hooijmakers, zien we hoe 'een ritselaar' werkt. Het gesprek vindt plaats in een Italiaans restaurant. De geïnterviewde heeft een raadsman meegenomen, die halverwege één keer ingrijpt: 'Doe nou rustig Ton, maant zijn advocaat.' De oud-VVD gedupeerde - veroordeeld tot drie jaar cel - bestelt vlees met een vetrandje omdat er nog 'beroerde dagen' op komst zijn en bestelt een niet al te dure fles wijn om de journalisten niet op kosten te jagen. Hij speelt zijn rol met verve, maakt gebruik van de ruimte om zijn verhaal te vertellen en reageert geërgerd op de lastige vragen die hem na verloop van tijd worden

gesteld. Zo krijgt de lezer niet alleen een aardige kijk achter de schermen van de provinciale politiek, waar kennelijk nog altijd aan koehandel en handjeklap wordt gedaan, maar ontstaat er ook een prachtig psychologisch portret van een tegen de lamp gelopen zakenman die vast blijft houden aan de overtuiging dat hij helemaal niets verkeerd heeft gedaan.

ELLEN DE VISSER EN JEROEN TROMMELEN

SNUIVEN EN SNORKELEN

DE VOLKSKRANT OPENT EIGEN VERSLAVINGSKLINIEK

Een creatief vervolg toe

‘Je logeert in een vijfsterrenhotel op een tropisch eiland en het dagprogramma ziet eruit als vakantie.’ In heldere stijl ontvouwt het Volkskrant-duo Jeroen Trommelen en Ellen de Visser hoe het leven in een luxe afkickkliniek niet tot genezing, maar frustratie leidt.

Eerst het idee: Jellinek Retreat op Curaçao belooft dat je voor 25.000 euro in vier weken tijd van je alcohol- of cocaïneverslaving afkomt. Je begint de dag met yoga of aqua joggen en sluit de middag af met snorkelen of zwemmen met dolfijnen. Samen met de beste psychologen en psychiaters werk je aan jezelf.

Dan de praktijk: Binnen drie jaar moest de luxe kliniek de deur sluiten, ondanks zes ton overheidssubsidie. Het (arme lokale) personeel bleek eenvoudig omkoopbaar, gasten van het overboekte naburige hotel Kura Hulanda werden in de kliniek ondergebracht, de registratie van

medische dienstverleners klopte niet en de omgang met geneesmiddelen faalde.

Het verhaal wint aan kracht omdat verschillende essentiële bronnen met naam en toenaam genoemd worden. Veel onderzoeksverhalen kunnen noodgedwongen alleen geschreven worden aan de hand van anonieme bronnen, maar dit is sterker. De gehanteerde bronnen schromen ook niet flink uit te pakken, in weinig verhullende bewoordingen.

Het vervolg biedt nog veel extra's. De Volkskrant toont aan hoe gemakkelijk het is een verslavingskliniek te openen, de GGZ Bontiusplaats. Er wordt geciteerd uit de toelatingsbrief van het ministerie van Volksgezondheid, er volgen Kamervragen van ‘verbijsterde’ volksvertegenwoordigers. Onderzoeksjournalistiek van de bovenste plank, met een creatief vervolg toe.

MARIJE MEERMAN

TAX FREE TOUR, VPRO TEGENLICHT

Heldere en boeiende tv

De 'Cayman special', 'Killer B', 'double Irish' en 'Dutch sandwich'. Spannende namen voor ingewikkelde wegen die multinationals bewandelen om zo min mogelijk belasting te betalen. In Tax Free Tour laat Marije Meerman zien hoe multinationals de mazen in de wet weten te vinden. Tweemaal dezelfde belasting betalen in verschillende landen hoeft niet. En dus vliegen de miljarden de wereld over om daar te landen waar de tarieven het gunstigst zijn. Zoals in Nederland waar 91 van de 100 grootste bedrijven een spookvestiging in een trustkantoor hebben.

Meerman legt de ondoorzichtige constructies bloot op een heldere vermakelijke wijze. Met duidelijke sprekers die de gevolgen voor verschillende economieën inzichtelijk maken. Als beloning voor een vestiging in Kenia bijvoorbeeld hoeven bedrijven tien jaar

lang geen belasting te betalen. Veel bedrijven maken daar dankbaar gebruik van om na tien jaar de deuren te sluiten en vervolgens een 'nieuw' bedrijf op te zetten. De beloning: weer tien jaar lang belastingvrij ondernemen.

Oud KPMG-accountant Richard Murphy waarschuwt voor de groeiende macht van accountants. De grote accountantskantoren adviseren niet alleen de multinationals over welke Tax Tour ze moeten volgen, maar ook overheden en de EU over belastinghervormingen en naleving van wetten. Niemand controleert de accountants zelf.

Meerman is erin geslaagd heldere, boeiende televisie te maken over dit complexe onderwerp. Zo werpt ze licht op schimmige constructies die niet voor de gewone belastingbetaler zijn weggelegd.

HISKE VERSPRILLE**BIEFSTUKKONING ONTMASKERD, HET PAROOL**

Stadsnieuws met landelijke allure

In de hoogtijdagen van het paardenvleeschandaal in de supermarkten gaat een journalist van de lokale krant in haar eigen stad naar een gerenommeerd biefstukrestaurant. Hoe zou het daar zijn?

Een trits onderzoeksartikelen in een sector waar de gespecialiseerde journalisten te zelden onderzoek doen. Goed geschreven, met een lichte toon die mooi contrasteert met de vasthoudendheid van de verslaggever; onderzoeksjournalistiek hoeft niet altijd verbeten te zijn. Deze reeks is haast zonnig - met dank ook aan het sportieve gevoel voor humor van haar doelwit en aan het happy end.

Hiske Versprille (die bij Het Parool de legendarische eet- en kookverslaggever Johannes van Dam heeft opgevolgd) zag in restaurant Piet de Leeuw met eigen ogen dat de geserveerde biefstuk een paardenbiefstuk was. De eigenaar ontkende. Zij ging op onderzoek uit. Toen ze de bewijzen op tafel legde, zei De Leeuw: goh, dan moet er een paardje tussendoor zijn geslipt. Waarop de leverancier onthulde dat hij op Piets verzoek altijd paardenbiefstuk leverde, al jaren lang - lekker mals.

Als alles in het eerste stuk goed is neergezet, geeft Piet de Leeuw dan toch een interview waarin hij wordt gegrilld en alles erkent, zonder dat hij wordt opgehangen aan de hoogste boom; paardenvlees voor rundvlees verkopen is geen misdaad, het is alleen een leugen.

Versprille gebruikt eigen waarneming, scherpe interviews én ze is niet te beroerd om het betwiste vlees onder de microscoop van een DNA-wetenschapper te leggen. '100 procent paard.' En in een derde artikel maakt ze het prachtig af, als ze vaststelt dat sinds het paardenvleeschandaal het paardenvlees in Amsterdam niet meer aan te slepen is. Tal van restaurants adverteren ermee. Lekker mals.

SANNE TERLINGEN

ONEWORLD

Research met hart en ziel

De jury constateert dat de kwaliteit van de inzendingen voor De Tegel Talent van een hoog niveau is! Iemand die daar zeker aan bijdraagt is Sanne Terlingen. Voor iemand die al zoveel stof heeft doen opwaaien, is het opmerkelijk dat ze nog in aanmerking komt voor de talentprijs. Je zou eerder vermoeden hier te maken te hebben met een zeer ervaren collega.

Ze schrijft over veel verschillende zaken en kiest er voor om, niet de makkelijkste, verhalen tot op de bodem uit te zoeken en op een toegankelijke en eigen wijze op te schrijven. Ze doet research met hart en ziel en op sommige momenten op locaties die, op zijn minst, als niet heel veilig kunnen worden beschouwd.

Daarmee laat ze keer op keer zien niet bang te zijn en vol voor het echte verhaal te gaan. Daarmee toont ze aan uit het juiste journalistieke hout gesneden te zijn.

ANNEKE STOFFELEN **DE VOLKSKRANT**

Durf en een scherpe blik

Anneke Stoffelen is een veelzijdig verslaggever die iedere keer verrast door haar gevarieerde onderwerpkeuze, haar durf en haar open en vaak scherpe blik. Wat opvalt is dat ze op een onverzettelijke manier haar eigen weg kiest. Ze wil bij elk onderwerp dat ze aanpakt weten hoe het écht zit. Ze zette in een prachtig opgebouwd verhaal kritische kanttekeningen bij het 'mediaframe' rond het Marokkaans-Nederlandse schrijftalent Mano Bouzamour die eind vorig jaar voortdurend in de media figureerde, maar die helemaal niet in de Diamantbuurt te midden van halve en hele criminelen opgroeide, zoals her en der werd gesuggereerd. Stoffelen wist te vertellen dat zijn verhaal

iets minder mediageniek was, zijn wieg stond juist in een keurig deel van de Amsterdam. Ze schreef de eerste Pobleaks onthulling, een systeem waarbij klokkenluiders veilig kunnen lekken, over de exorbitant hoge bedragen die werden uitgekeerd aan een interim-bestuurder van Humanitas, een instelling voor gehandicapten. Met haar artikel hierover bracht ze de instelling ernstig in verlegenheid. Ook onthulde ze als eerste de trombose-gevaaren van het anticonceptiemiddel Nuvaring. De kwaliteit van haar artikelen is altijd hoog, ze schrijft soepel en toegankelijk. Stoffelen is een groot journalistiek talent.

ALWIN KUIKEN
TROUW

Een neus voor onder- belicht nieuws

Alwin Kuiken van Trouw is er als een van de weinige journalisten in geslaagd door te dringen in de gesloten wereld van de Mensur, een eeuwenoude Duitse traditie waarbij studenten elkaar met scherpe degens in het gezicht proberen te raken. Na lang aandringen kreeg Kuiken toestemming een student te volgen bij zijn voorbereidingen en het daarop volgende gevecht. Het resultaat is een goed geschreven en spannend journalistiek verhaal over een onderwerp waar weinigen iets van af weten. Het stuk leest als een trein en informeert. Kuiken bewijst hiermee dat hij een journalistiek talent is met een goede neus voor nieuws en verhalen die onderbelicht zijn.

ERIK HORMES, SYBREN KOOISTRA EN HUUB SCHUIJN

JOURNALISM

De 'Vijfde Macht'

In een tijd waarin de krant steeds minder gelezen wordt omdat de headlines gratis online te vinden zijn, is er een groeiend tekort aan tijd en geld voor goede onderzoeksjournalistiek. Tegelijkertijd sterft de lokale journalistiek uit en missen media de middelen en expertise om lokale vragen goed te beantwoorden. Wat als nieuws alleen nog maar wordt gebracht in headlines en alle dieper liggende vragen onaangeeroerd blijven door gebrek aan geld, tijd en expertise? Met Journalism kan de consument zelf aan de knoppen van de journalistiek zitten en daardoor meer goede (lokale) verhalen de wereld in helpen, meer onderzoeksjournalistiek realiseren. Op Journalism werp je samen ideeën op voor nieuwe onderzoeksprojecten en bediscussieer je ze met elkaar. Door ideeën omhoog en omlaag te stemmen komen de meest besproken en beste ideeën boven drijven.

Een redactie schat de haalbaarheid in van deze ideeën en of ze in aanmerking komen voor crowdfunding. Daarmee is Journalism de Kickstarter voor journalistiek onderzoek. Vijfhonderd mensen zijn voldoende om ieder verhaal tot op de bodem uit te zoeken door € 5,- te doneren. Een freelancer kan vervolgens een maand op onderzoek gaan en houdt de donateurs via een besloten forum op de hoogte van zijn of haar bevindingen. Je koopt op Journalism dus niet een artikel, maar je investeert in onderzoek. Zo is door de macht van de meute de doofpot te openen, kunnen misstanden aan de kaak gesteld worden en kan er worden gecontroleerd op de controle, ook op lokaal niveau. Wij zien Journalism als de 'Vijfde Macht': een nieuwe en frisse manier om de journalistiek te laten controleren op de macht, een community die samen verhalen realiseert die nu blijven liggen, en waarbij de lezer bepaalt wat er uitgezocht wordt.

CHARLOTTE WAAIJERS EN FEMKE AWATER

CORRELATIONS

Letterlijk op de kaart

Correlations zet freelance buitenlandcorrespondenten, fotografen en fixers op de kaart. Letterlijk. Op de website van Correlations staat een actuele wereldkaart waarop redacties kunnen zien waar correspondenten, fixers en fotografen zich op dat moment bevinden. Van elke persoon is te zien of hij/zij beeld, geluid of tekst levert. Ook is via één klik een kort portfolio zichtbaar, waar redacties vlug doorheen kunnen bladeren. Op Correlations vinden redacties snel correspondenten en correspondenten snel opdrachtgevers. Het platform verbindt ook correspondenten, fotografen en fixers onderling. Correspondenten vinden met één druk op de knop een goede fixer, fotograaf of cameraman in het gebied waar ze zich bevinden. Zo toont en verbindt Correlations vraag en aanbod van de (Nederlandstalige) buitenlandverslaggeving. Dit is nodig omdat de rol van de correspondent veranderd. Waar media ooit het geld

hadden om verschillende vaste correspondenten in dienst te nemen, kiezen ze er nu steeds vaker voor om te werken met freelancers. Dat betekent minder zekerheid voor redacties maar ook voor de correspondent. Freelancers willen hun werk zo snel en vaak mogelijk verkopen, en zoeken daarom een uithangbord in Nederland. Mediaredacties willen bij een plotselinge brandhaard in het buitenland snel iemand ter plaatse hebben. Een betaalbaar abonnement op Correlations maakt het mogelijk.

Wij, Charlotte Waaijers (1988) en Femke Awater (1988), zijn twee jonge journalisten met een liefde voor buitenlandjournalistiek. Met Correlations gaan we de buitenlandverslaggeving sneller, overzichtelijker, en diverser maken.

MIRJAM REMIE, ANNE-MARTIJN VAN DER KAADEN EN NINA SCHUYFFEL POST-IT

Een portfoliowebsite

De wachttijd in Amsterdam om een eetstal te openen is vijftig jaar. Waardoor komt dat? Wat denkt, ziet en voelt een skimmer als hij pinpassen skimt? Hoe komen jongeren in Amsterdam-Oost aan vuurwapens?

Dit zijn video-, radio- en printproducties die verrassen. Ze gaan over dingen die je wilt snappen. Die je echt moet horen. Waar je alles van wilt zien. Het zijn producties van studenten journalistiek. Maar dat werk is nu verborgen in een bureaula of in een map ergens op een computer. Er is niemand die de producties ooit leest, bekijkt of beluistert, online deelt of erop door rechercheert. Doodzonde.

Studenten journalistiek snakken naar kansen om te laten zien wat ze in huis hebben. Mediabedrijven zijn voortdurend op zoek naar talent en een onverwachte aanpak. Opleidingen willen wel eens laten zien waar ze nu staan en wat voor kwaliteit ze afleveren.

De oplossing: Dit alles kan op POST-IT.nu. Een portfolio-website. Het is een simpel idee, met enorme potentie. Studenten kunnen op POST-IT hun beste producties uploaden. De redactie van POST-IT selecteert en categoriseert ze vervolgens op een toegankelijke manier. Talentscouts en mediaredacties kunnen selecteren op trefwoord, naam, thema, locatie of medium.

Jonge journalisten krijgen op POST-IT een eigen profiel-pagina. Een online portfolio met links naar hun beste producties, een korte bio, een cv. Ideaal om snel te delen op sociale media.

Daarnaast geven ervaren journalisten wekelijks feedback op een productie. Zo leren studenten omgaan met het verwerken van feedback en ontstaat een levendige journalistieke community. Een platform met nieuwswaardige, originele en vernieuwende verhalen. Een podium voor al het jonge journalistieke talent.

HOOFDSPONSOREN

Gemeente Den Haag

PARTNERS

mediafacts

Nederlands Genootschap van Hoofdredacteurs

lira

hollandse hoogte

STIMULERINGSFONDS VOOR DE PERS